

Història Econòmica Contemporània.

S. XIX-XX

Curs 2004-2005

Professor: Josep Pujol Andreu

PRESENTACIÓ:

Organització del curs. Les classes de teoria i pràctiques. Criteris d'avaluació. Observacions bibliogràfiques. Els materials d'estudi i el Campus Virtual.

SOCIETAT I FINANCES INTERNACIONALS EN PERSPECTIVA HISTÒRICA.

Introducció.

- Per què societat i finances internacionals? i, en perspectiva històrica?.
- La dimensió temporal dels aconteixements econòmics.
- Activitat econòmica i marc institucional.
- conflicte i consens en la dinàmica econòmica.

A) *Un món d'estalviadors sota hegemonia britànica: el sistema de patró-or entre 1870 i 1914.*

1. La intensificació de les relacions econòmiques internacionals: l'hegemonia britànica.

- Creixement extensiu i fluxes econòmics internacionals.
- Del lliberalisme al proteccionisme: l'excepcionalitat britànica.
- L'estructura internacional de les Balances de Pagaments: l'hegemonia de la lliura i els fluxes de liquiditat.

2. La formació del patró-or i les primeres unions monetàries a Europa.

- Els sistemes monetaris metàl·lics: origen i desenvolupament.
- Els sistemes bancaris nacionals i les noves formes de diner.
- Del bimetal·lisme al monometal·lisme: la difusió del

patró-or.

- Les unions monetàries europees del segle XIX: característiques i resultats.

3. El funcionament del patró-or en la teoria i en la pràctica.

- El patró-or i els ajustaments automàtics: l'anàlisi dels economistes clàssics i el Cunliffe Report.
- Evidències contradictòries i nous elements d'anàlisi.
- La lliura com moneda clau i les finances britàniques: una visió integradora dels equilibris internacionals.

4. La City, el patró-or i el declivi de l'economia britànica.

- Els problemes del sector industrial: l'endarreriment tecnològic.
- De terratinents i comerciants a financers: la City i el sistema financer britànic.
- Les finances i la política econòmica britànica: el lliure comerç i la paritat de la Lliura.

5. Moneda i Imperi: el patró-or, les economies perifèriques i l'articulació del Tercer Món.

- La importància de l'Índia en els equilibris financers internacionals.
- El cas dels països deutors: Amèrica llatina.
- Les noves dinàmiques del desenvolupament i el subdesenvolupament.
- Credibilitat i cooperació: les condicions socials i polítiques en el funcionament del patró-or.

B) La intensificació dels desequilibris internacionals i la seva correcció entre 1914 i 1952.

6. L'herència financera de la guerra i la crisi del patró-or.

- El final de la guerra i la intensificació de la conflictivitat social.
- Guerra i finances: l'endeutament europeu i la nova hegemonia dels Estats Units.
- Els tractats de pau i el problema de les reparacions alemanyes.
- Els nous desequilibris internacionals i la política econòmica de les classes dirigents dels Estats Units:

inflacions i devaluacions.

7. Els processos d'estabilització i la seva crisi.

- La refundació de l'Europa burguesa, les reformes monetàries i el patró canvi or.
- La fragilitat del patró canvi or i les pressions deflacionistes.
- La desarticulació dels equilibris financers internacionals i les noves àrees monetàries.
- Les reformes monetàries nacionals i l'inici de la recuperació.

8. Els projectes i les dificultats de la reconstrucció després de la Segona Guerra Mundial.

- Les condicions socials i polítiques de la postguerra i el poder de les finances nordamericanes.
- Els primers intents d'estabilització: els plans de White i de Keynes en els acords de Bretton Woods i l'OIC.
- Els fracassos inicials del FMI, l'OIC i el pla de "moneda clau". La Doctrina Truman.
- El Pla Marshall i els plans complementaris de futur: les alternatives dels Departaments del Tresor i d'Estat i de la A.C.E.

C) Del patró dòlar als tipus flexibles i l'expansió de les finances supranacionals.

9. El retorn a la convertibilitat i el nou Sistema Monetari Internacional.

- La importància del rearmament en la política econòmica: la Guerra Freda.
- Els processos d'estabilització i els Estats del Benestar.
- Les noves polítiques econòmiques: deflacions vs. inflacions.
- Les debilitats del SMI: primeres manifestacions de la seva crisi.

10. De la crisi econòmica a la crisi financera i les noves trajectòries del sector financer internacional.

- El trencament del SMI i les seves causes.
- La inconvertibilitat i els tipus de canvi flexibles
- La gènesi i desenvolupament del mercat d'eurodòlars en

- l'expansió de les finances nordamericanes.
  - La consolidació del nou sistema: l'OPEP, els petrodòlars i l'expansió dels financers supranacionals.
11. Els nous equilibris financers i les seves limitacions.
- Els bancs supranacionals, els santuaris financers i el nou corporativisme monetari
  - L'expansió del diner supranacional i la difusió de les tesis monetaristes.
  - La política econòmica de l'austeritat: el liberalisme econòmic i el deute del Tercer Món.
  - Fragilitat i crisi del nou sistema bancari internacional.
12. Els aspectes físics de la globalització: els canvis en el sistema alimentari mundial.
- Control i seguretat alimentària abans de la Segona Guerra Mundial.
  - La ruptura de la revolució verda: el canvi tecnològic i l'expansió de la productivitat.
  - Estat i política exterior en l'articulació del nou sistema alimentari internacional.
  - Inseguretat, desigualtat i noves crisis alimentàries: la debilitat del Tercer Món.

BIBLIOGRAFIA BÁSICA

- Eichengreen, B. (2000): *La globalización del capital. Historia del Sistema Monetario Internacional*. Barcelona, Bosch. (sense el capítol 5)
- Krugman, P.R. (1991): *La era de las expectativas limitadas*. Barcelona, Ariel.
- Stiglitz, J. (1992): *El malestar de la globalización*. Empúries.